ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **RNDr. M. V.,** zastoupeného JUDr. Irenou Němečkovou, advokátkou se sídlem Hlavní 145, Senohraby, proti žalované: **Správa Národního parku a Chráněné krajinné oblasti Šumava,** se sídlem 1. Máje 260/19, Vimperk, na ochranu před nezákonným zásahem, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 10. 10. 2012, č. j. 10 A 67/2012 – 40,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 10. 10. 2012, č. j. 10 A 67/2012 – 40 **se** ve výroku o zamítnutí žaloby a ve výroku o nákladech řízení **zrušuje a** v tomto rozsahu se mu věc **vrací** k dalšímu řízení.

II. Kasační stížnost proti výroku o zamítnutí návrhu na vydání předběžného opatření **se odmítá.**

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích, jehož prvním výrokem byla zamítnuta jeho žaloba na ochranu před nezákonným zásahem a druhým byl zamítnut návrh na vydání předběžného opatření. Třetí výrok rozsudku o zastavení řízení o návrhu na zrušení opatření obecné povahy zůstal kasační stížnosti nedotčen.

V řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem se žalobce domáhal vydání rozhodnutí, jímž by soud zakázal žalované asanaci a kácení stromů (nahodilé těžby) napadených kůrovcem v I. a II. zóně Národního parku Šumava, a to až do nabytí právní

moci rozhodnutí o udělení výjimky ze zákazů stanovených v § 16 odst. 1 písm. a) a § 50 odst. 1 a 2 zákona o ochraně přírody a krajiny a současně do ukončení postupu podle § 45 i tohoto zákona.

Žalobce tvrdil, že je přímo krácen na svém právu na příznivé životní prostředí a na právech vyplývajících ze směrnice č. 85/337/EHS a Úmluvy o přístupu k informacím nezákonným zásahem Správy národního parku Šumava spočívajícím v kácení a asanaci stromů napadených kůrovcem v I. a II. zóně Národního parku Šumava. Zásah je zaměřen přímo proti němu a tento zásah trvá, respektive hrozí jeho opakovaní. Žalobce zásah ve vztahu k vlastní osobě nijak blíže nekonkretizoval ani nevysvětlil, v čem je pro něj úkon správního orgánu závazný a co je nyní na jeho základě přímo nucen konat, něčeho se zdržet či něco strpět, obsahem žaloby bylo pouze tvrzení obecného rozporu činnosti Správy se zákonem. Součástí žaloby byl pak rovněž návrh na vydání předběžného opatření, jímž by soud popisovanou činnost žalované zakázal.

Krajský soud se s tvrzením žalobce o přímém zásahu do jeho práv neztotožnil, neboť dospěl k závěru, že žalovaná se vytýkanou činností nezaměřuje vůči žádné osobě a rozhodnutí o tom, jaké stromy budou v případě ohrožení lesů kůrovcem odstraněny, nelze z hlediska ustanovení § 82 s. ř. s. pojmu nezákonný zásah vůbec podřadit. Z tohoto důvodu kromě žaloby zamítl i návrh na vydání předběžného opatření. Soud ve věci rozhodl bez jednání, neboť do dne svého rozhodnutí neobdržel nesouhlas žalobce s tímto postupem.

V kasační stížnosti žalobce (dále jen stěžovatel) v zásadě zopakoval argumenty obsažené již v žalobě a dále namítal, že byl zkrácen na svém právu ústního jednání před soudem, neboť soud rozhodl dříve, než mu uplynula lhůta stanovená k vyjádření. Konkrétní závěrečný návrh stěžovatel v kasační stížnosti neučinil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu uplatněných stížních bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost je zčásti důvodná. Stěžovatel sice ve svém podání neuvedl výslovně důvody kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., z jeho obsahu lze však dovodit, že namítá nesprávné posouzení právní otázky svého dotčení na právu na příznivé životní prostředí, tedy důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a dále vadu řízení před krajským soudem (opomenutí nařídit jednání), jež mohla mít vliv na rozhodnutí ve věci samé ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tvrzenou vadou řízení. Ze soudního spisu zjistil, že písemnost označená jako Poučení o procesních právech a povinnostech účastníků, která obsahovala též výzvu, aby stěžovatel do dvou týdnů sdělil, zda souhlasí s rozhodnutím bez nařízení jednání, byla vypravena krajským soudem na adresu trvalého bydliště stěžovatele X dne 2. 10. 2012 a vhozena do poštovní schránky dne 5. 10. 2012. Vzhledem k tomu, že písemnost byla zasílána na doručenku typ III., považuje se tento den za den doručení písemnosti. Posledním dnem lhůty ke sdělení stanoviska k zamýšlenému postupu tak byl den 19. 10. 2012. Dne 16. 10. 2012, tedy ještě ve stanovené lhůtě, zaslal stěžovatel soudu podání, v němž nesouhlasil s rozhodnutím ve věci bez nařízení jednání, soud však napadený rozsudek bez ohledu na běžící lhůtu vyhlásil již dne 10. 10. 2012.

Z výše uvedeného je zřejmé, že krajský soud ve svém procesním postupu pochybil, neboť nerespektoval zákonnou lhůtu pro vyjádření účastníka (zde stěžovatele) k možnému rozhodnutí ve věci bez nařízení jednání a s ohledem na jeho podání jej zkrátil na právu na projednání věci v jeho přítomnosti podle článku 38 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Toto pochybení přitom mohlo mít vliv na zákonnost rozhodnutí soudu (jak bude ještě pojednáno níže) a je tak naplněn tvrzený důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písmeno d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud se pak zabýval i druhým stížním bodem, v němž stěžovatel dovozuje nesprávné posouzení právní otázky svého dotčení na právu na příznivé životní prostředí úkony žalované. Zde ovšem Nejvyšší správní soud v důsledku procesního pochybení krajského soudu závazný a definitivní právní názor vyslovit nemůže. Bylo by sice možno přisvědčit krajskému soudu v tom, že z obsahu žaloby nelze dovodit jakýkoliv úkon žalované, ať již ve formě zásahu, pokynu či donucení, jenž by byl zaměřen přímo proti stěžovateli a jenž by mu ukládal, aby něco konal, případně ho nutil, aby něco opomenul či strpěl, takže jeho podání má spíše charakter nepřípustné actió popularis než žaloby na individualizovaný nezákonný zásah, a stejně tak určitým jeho pochybám, patrným z odůvodnění rozsudku, zda takto formulovaná žaloba má být formálně rozsudkem zamítnuta nebo dokonce usnesením odmítnuta, uvedené by však bylo předčasné s ohledem na pravidla, která pro řízení ve věcech na ochranu před nezákonným zásahem platí.

Podle § 87 odst. 1 s. ř. s. soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí. V řízení o žalobách na ochranu před nezákonným zásahem není upravena zásada koncentrace obdobná ustanovení § 71 odst. 2 s. ř. s., takže upřesnění zásahu, doplnění rozhodných skutečností i doplnění či změna návrhu výroku rozsudku může být učiněna kdykoliv do rozhodnutí soudu.

Jestliže tedy v dané věci mělo proběhnout ústní jednání, při kterém stěžovatel mohl upřesnit či dokonce pozměnit svoji žalobu, případně doplnit právní argumentaci, avšak toto jednání v důsledku pochybení soudu neproběhlo, nemůže jít tato skutečnost k jeho tíži a jeho procesní práva musí být respektována. Nejvyšší správní soud proto napadený rozsudek krajského soudu ve výroku o zamítnutí žaloby na ochranu před nezákonným zásahem a v souvisejícím výroku o nákladech řízení podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a v tomto rozsahu vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení. V něm krajský soud s ohledem na ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s. ve věci nařídí jednání a poté o žalobě znovu rozhodne. V novém rozsudku pak podle § 110 odst. 3 s. ř. s. rozhodne i o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti.

Stěžovatel svojí kasační stížností napadl i výrok, jímž byl zamítnut návrh na vydání předběžného opatření. Zde ovšem Nejvyšší správní soud v souladu se svojí dlouholetou judikaturou pouze konstatuje, že rozhodnutí o návrhu na vydání předběžného opatření je svojí povahou rozhodnutím ve smyslu § 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s., tedy rozhodnutím časově omezeným, a kasační stížnost proti němu je nepřípustná. Nejvyšší správní soud ji proto podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. odmítl.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 24. dubna 2013

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda

senátu